

Reflectie over eigen voorkeurstrategie en interactie

Wat kan ik het beste en doe ik het meest? Wat moet ik nog ontwikkelen?

	Wat herken je wanneer een kind: - een kwetsende opmerking maakt... - over je grens gaat... - je slecht behandelt... - kwaad op je is...	Herken ik heel goed. Doe ik vaak en/of ben ik goed in. 4 punten	Herken ik wel. Doe ik af en toe en/of lukt me wel. 3 punten	Herken ik minder. Doe ik niet vaak en/of kan ik niet zo goed. 2 punten	Herken ik niet. Doe ik (bijna) nooit en/of kan ik niet. 1 punt
1.	Ik doe net of het me niet raakt.				
2.	Ik weet wanneer ik er niet tegenin moet gaan maar moet luisteren.				
3.	Ik kan kritiek geven verpakt in humor, zodat het niet te hard aankomt.				
4.	Ik weet waar mijn grens ligt en reageer als iemand erover gaat.				
5.	Als iemand mij kwetst sla ik met hetzelfde wapen terug en pak ik ze hard aan.				
6.	Ik laat zien dat ik kwaad/geraakt ben.				
7.	Ik haal iemand erbij die me helpt.				
8.	Ik laat eerst iemand uitzagen voor ik zelf reageer.				
9.	Ik laat via een grapje merken dat ze niet met mijn voeten moeten spelen.				
10.	Ik begrijp waarom de ander kwaad is; ik kan me inleven.				
11.	Ik kan zo'n draai aan de situatie geven dat iedereen moet lachen.				
12.	Ik kan iemand heel fijntjes onderuit halen.				
13.	Ik weet niet wat ik moet doen en doe daarom niets.				
14.	Ik merk pas veel te laat dat iemand over mijn grens ging.				
15.	Ik zoek iemand die me raad geeft over wat ik moet doen.				
16.	Ik probeer een confrontatie te ontwijken.				
17.	Ik kan iemand bedaren met een grapje.				
18.	Ik vind het een opluchting om er met iemand anders over te praten.				
19.	Ik kan de ander tot rust brengen.				
20.	Ik maak het nog erger wanneer ik er tegenin ga.				
21.	Ik zeg duidelijk wat me stoort.				
22.	Ik heb mijn kwaadheid niet onder controle.				
23.	Ik schaam me niet om hulp te vragen.				
24.	Ik kom op voor mijn mening.				

Reflectie over eigen voorkeurstrategie en interactie

Scoreblad

Noteer je punten.	Tel je punten.	Duid het puntentotaal aan op de lijn.
zin 1: ..... zin 13: ..... zin 14: ..... zin 16:	totaal vorige kolom:	ontwijken - negeren maximaal minimaal <u>16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4</u>
zin 4: ..... zin 6: ..... zin 21: ..... zin 24:	totaal vorige kolom:	confronteren maximaal minimaal <u>16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4</u>
zin 7: ..... zin 15: ..... zin 18: ..... zin 23:	totaal vorige kolom:	hulp halen maximaal minimaal <u>16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4</u>
zin 2: ..... zin 8: ..... zin 10: ..... zin 19:	totaal vorige kolom:	deëscaleren - kalmeren maximaal minimaal <u>16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4</u>
zin 3: ..... zin 9: ..... zin 11: ..... zin 17:	totaal vorige kolom:	humor maximaal minimaal <u>16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4</u>
zin 5: ..... zin 12: ..... zin 20: ..... zin 22:	totaal vorige kolom:	tegen-agressie maximaal minimaal <u>16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4</u>

ONTWIJKEN – NEGEREN

= niets doen/zeggen, de andere kant opkijken, van onderwerp veranderen, net doen of het niet gebeurt.

Voordelen van ontwijken:

- Je kunt soms een uitputtende machtsstrijd voorkomen.
- Je kunt soms een confrontatie uitstellen en verschuiven naar een geschikter moment.

Nadelen van ontwijken:

- De ander wordt niet op zijn/haar plaats gezet, weet niet dat jouw grens is overschreden.
- Je zelfvertrouwen groeit er niet door.
- De ander kan denken dat je bang bent en dus een gemakkelijk slachtoffer.
- De ander gaat vaak verder met grensoverschrijdingen omdat je (nog) niet reageert.

CONFRONTEREN

= duidelijk grenzen stellen aan storend gedrag. Kan vriendelijk, kordaat of kwaad gebeuren.

Voordelen van confronteren:

- Je bent heel duidelijk naar anderen toe.
- Als je het goed doet, kwets je de ander niet als persoon, maar maak je wel duidelijk wat je niet leuk vond.
- Je vraagt of eist respect voor jezelf.
- Je zelfvertrouwen groeit erdoor.

Nadelen van confronteren:

- Het vraagt zelfzekerheid.
- Het is niet altijd gepast: tegenover frustratie-agressie werkt het eerder als een rode lap op een stier.

HULP HALEN

= hulp erbij halen in een noodsituatie, of met iemand van buitenaf een plan bespreken en je laten ondersteunen als je het alleen niet kan aankan.

Voordelen van hulp halen:

- Je gaat sterker staan, je bundelt je krachten.
- Je voelt steun; je krijgt erkenning, je staat er niet alleen voor.

Nadelen van hulp halen:

- Als je het te vaak moet doen, kan je zelfvertrouwen dalen: 'Ik kan het niet alleen.'
- Soms voelt het alsof je gezichtsverlies lijdt.

DEËSCALEREN – KALMEREN

= de ander laten uitrazen, luisteren, begrip geven, oplossingen zoeken, een gesprek aangaan. Prima strategie t.o.v. frustratie-agressie.

Voordelen van kalmeren:

- Je kunt iemand die uit de bol gaat van frustratie snel kalmeren.
- Je helpt iemand en toont begrip; en komt de relatie ten goede.
- Je bouwt vertrouwen op en geeft de ander respect. Er is veel kans dat je respect terugkrijgt.

Nadelen van kalmeren:

- Dit heeft enkel zin als je het tegenover frustratie-agressie gebruikt.
- Je moet je eigen emoties onder controle houden en even opzij schuiven. Dit lukt moeilijk als je zelf kwaad bent.
- Als je het telkens doet t.o.v. dezelfde persoon, kan die de gewoonte aannemen zijn/haar frustraties steeds op jou af te reageren.

HUMOR

= onverwachte aanpak, de spanning vermindert, ook een leuke manier om duidelijk te laten voelen wat je wil.

Voordelen van humor:

- Je doorbreekt een situatie.
- De spanning wordt weggelachen.
- Je kunt kritiek geven en toch de ander in zijn/haar waardigheid laten.

Nadelen van humor:

- Dit kan slecht opgevat worden en meer agressie uitlokken.
- Het is vaak een spontane inval en dus moeilijk te plannen.
- Je hebt het of je hebt het niet.
- Het kan onduidelijk overkomen: de ander snapt niet dat je een grens aangeeft en gaat verder.

TEGEN-AGRESSIE

= de ander gezichtsverlies doen lijden, de ander afwijzen, schelden, dreigen, slaan, kwetsen, subtiel, fijntjes of brutaal.

Voordelen van tegen-agressie:

- Voor een moeilijke verstaander kan dit duidelijk zijn.
- Je laat zien dat je niet met je laat sullen.

Nadelen van tegen-agressie:

- De ander wordt nog kwader. Soms krijg je nog meer strijd.
- Je krijgt achteraf problemen omwille van wraakgevoelens bij de ander.
- Je kan iemand zeer diep kwetsen; de ander vertrouwt je niet meer.